

Chulalongkorn University
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Pillar of the Kingdom

สวัสดิการประชาชน และมาตรการแก้จนของรัฐบาล บนโจทย์วินัยทางการคลัง

การเสวนาจัดโดย TDRI

ธันวาคม 2561

ผศ.ดร. อธิภัทร มุทิตาเจริญ

คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาฯ

athiphat.m@chula.ac.th

หลากหลายข้อกังวลต่อมาตรการสวัสดิการของรัฐบาล

เงินถึงคนจนจริงหรือไม่

ช่วยอย่างยั่งยืนหรือแค่ครั้งคราว

‘ประชารัฐ’ หรือ ‘ประชานิยม’

หาเสียงก่อนเลือกตั้ง

แต่มาตรการลักษณะนี้ไม่ได้เพิ่งเกิดขึ้นครั้งแรก และไม่ได้จำกัดแค่คนจน

การขาดการวิเคราะห์อย่างเป็นระบบถึงแรงจูงใจและภาระการคลัง

ตัวอย่าง 1: โครงการรถคันแรก (2011)

ข้อค้นพบจากงานวิจัย:
อธิภัทร กฤษณ์เลิศ และโสมาตรศรี (2018):

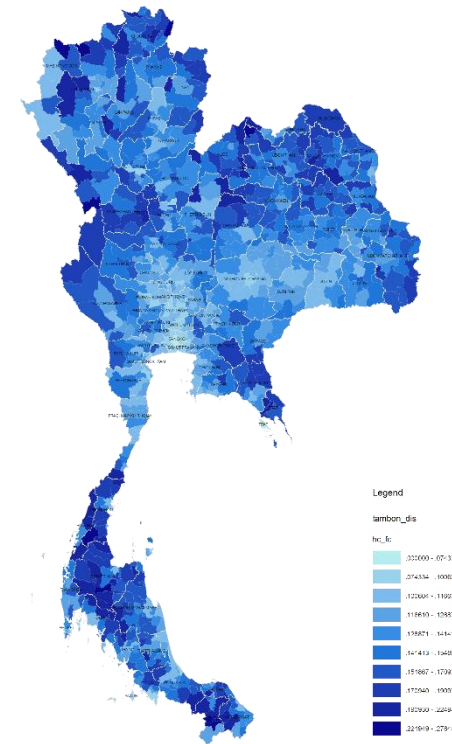
สร้างแรงจูงใจให้คนก่อนนี้ผ่อนรถ
อย่างเกินตัว

ส่งผลกระทบต่อภาวะทางการเงินของ
ผู้เข้าร่วม

เป็นส่วนหนึ่งของความอ่อนแอของ
เศรษฐกิจท้องถิ่น

สัดส่วนของผู้ที่เข้าร่วมโครงการรถคันแรกตามรหัสไปรษณีย์

Darker shading indicates higher share of program participants

ที่มา: อธิภัทร กฤษณ์เลิศ และโสมาตรศรี (2018)

ตัวอย่าง 2: การคืน VAT (2018)

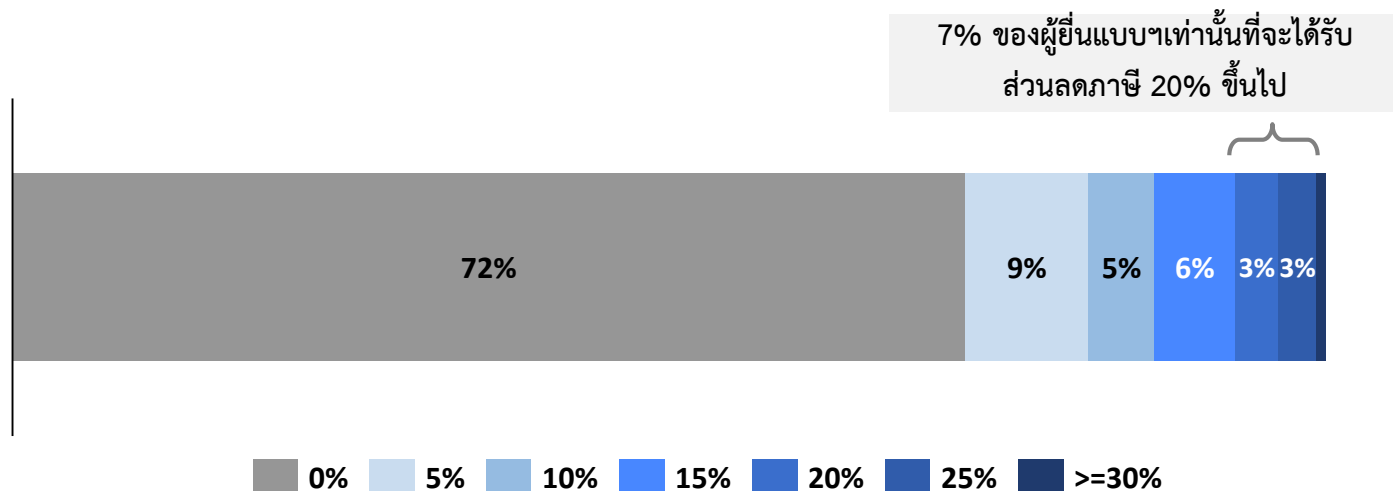

ที่มา: 3 เรื่องชวนคิดนโยบายคืน VAT ให้คนจน โดยอิภภัทร มุทิตาเจริญ (The101.World)

ตัวอย่าง 3: ขอความช่วยเหลือ (2015-ปัจจุบัน) และสิทธิประโยชน์ภาษีต่างๆ

สัดส่วนของผู้ยื่นแบบภาษี ตามส่วนลดภาษีที่จะได้รับหากเข้าร่วมมาตรการขอความช่วยเหลือ (2560)

หน่วย: %

ผู้ที่ได้ประโยชน์อย่างเต็มเม็ดเต็มหน่วยคือ ผู้มีรายได้สูง

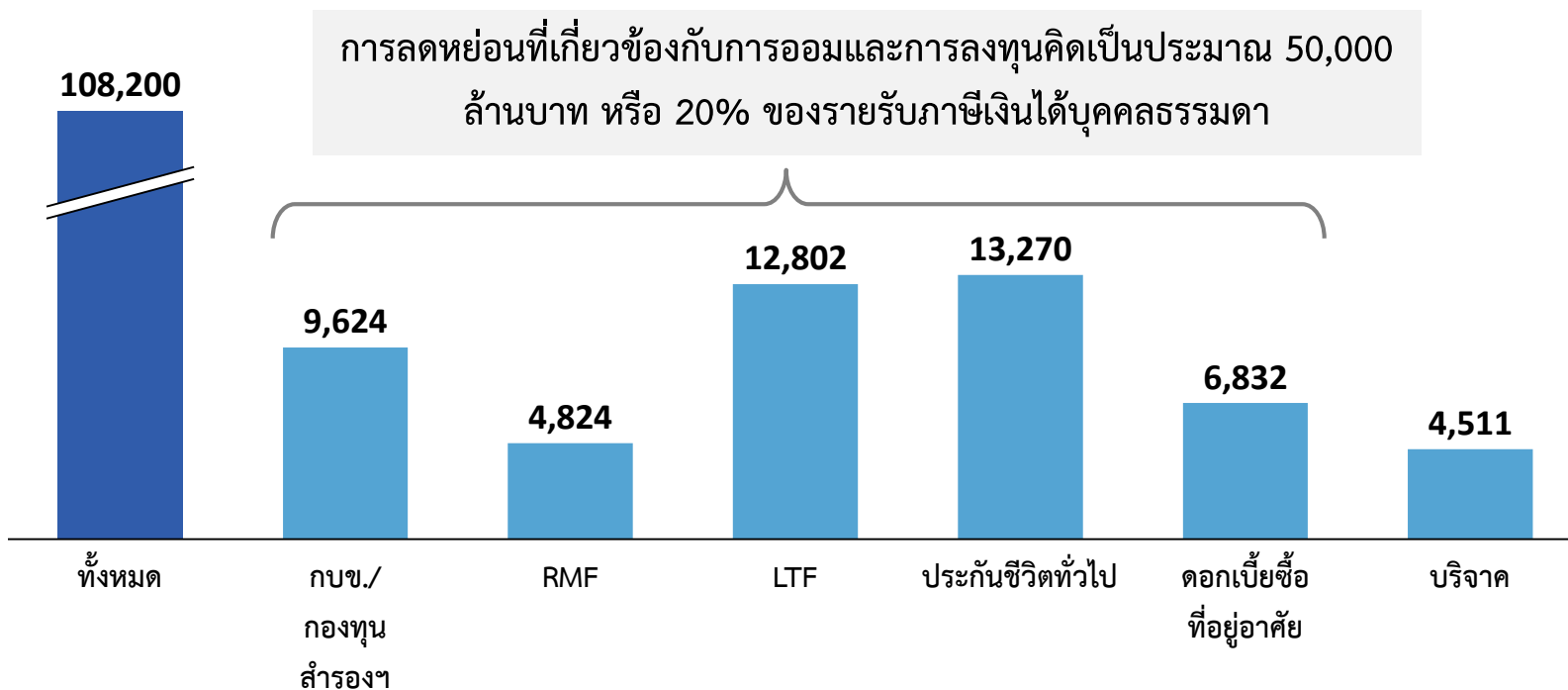
หมายเหตุ: ส่วนลดภาษีคำนวณจาก Marginal tax rate เมื่อพิจารณาการลดหย่อนอื่นๆทั้งหมดของผู้เสียภาษี

ที่มา: อธิภัทร มุทิตาเจริญ (2560)

ตัวอย่าง 3: ขอบข่ายชาติ (2015-ปัจจุบัน) และสิทธิประโยชน์ภาษีต่างๆ

รายจ่ายภาษีภายใต้กฎหมายปัจจุบันและองค์ประกอบสำคัญ (2560)

หน่วย: ล้านบาท

การขาดกลไกการเปิดเผยต้นทุนของสิทธิประโยชน์ทางภาษีต่างๆ

ที่มา: อธิภัทร และผาสุก (2560)

ทำอะไรให้มาตรการสวัสดิการต่างๆ ไม่คุกคามความยั่งยืนทางการคลัง

พ.ร.บ.วินัยการเงินการคลัง เพียงพอหรือไม่?

ติดตามและเปิดเผยต้นทุน
อย่างเป็นระบบ

- ภาระการคลังมาได้ทั้งในรูปแบบของงบประมาณ รายจ่ายภาษี ต้นทุนผ่านรัฐวิสาหกิจ (กิจกรรมกิจการคลัง)

ประเมินความคุ้มค่าอย่าง
เป็นกลาง

- วัตถุประสงค์ของโครงการต้องชัดเจน
- หน่วยงานที่ประเมินต้องมีอิสระและเข้าถึงข้อมูลที่จำเป็น

สร้าง Tax Literacy

- คนไทยทุกคนเป็นเจ้าของเม็ดเงินภาษี
- ทำให้คนไทย มีความรู้ทางการคลังเท่าทันนักการเมือง

กุญแจสำคัญที่จะทำให้ข้าราชการเมือง ‘เคารพ’ ผู้เสียภาษีมากขึ้น

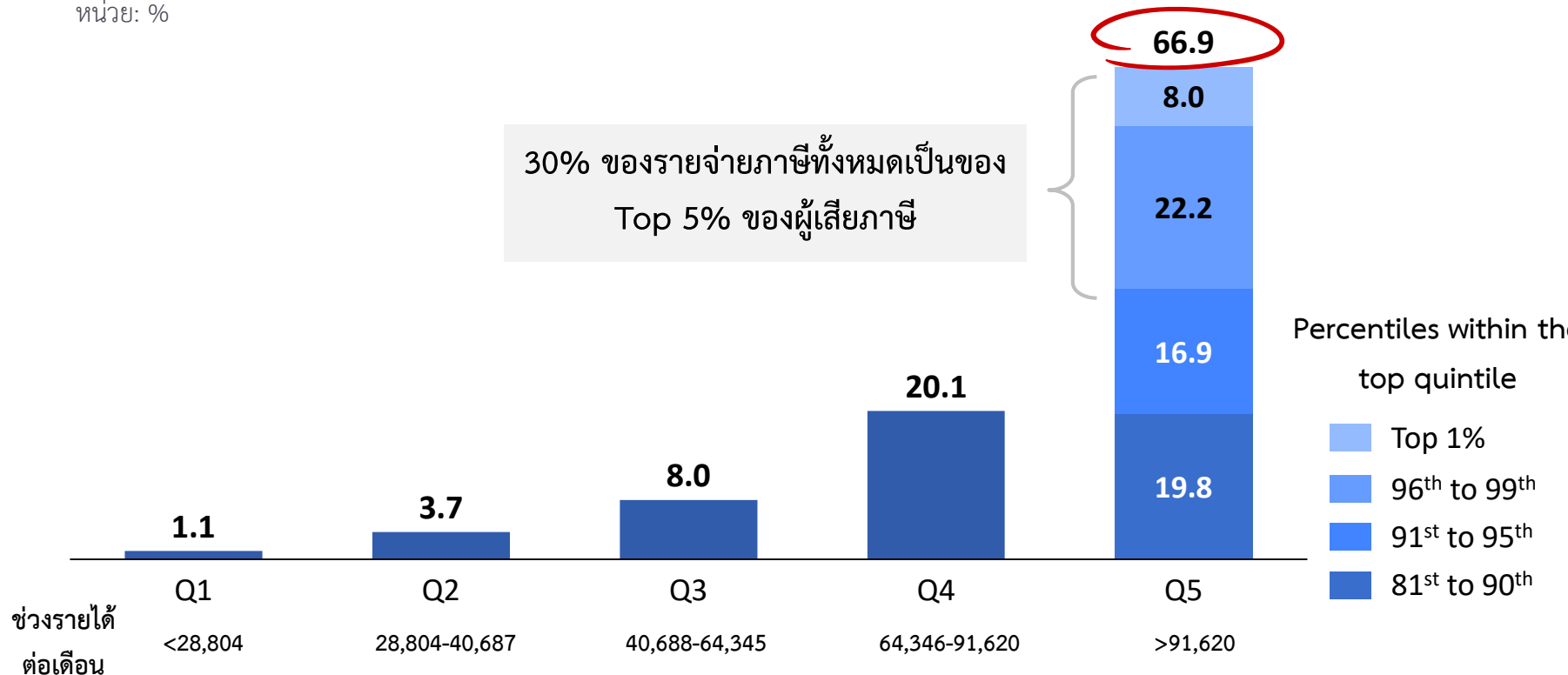
ภาคผนวก

ตัวอย่าง 3: ขอความช่วยเหลือ (2015-ปัจจุบัน) และสิทธิประโยชน์ภาษีต่างๆ

การกระจายของรายจ่ายภาษีตามกลุ่ม Quintile รายได้ของผู้เสียภาษี (2560)

หน่วย: %

สังคมแทบไม่ทราบว่าใครได้ประโยชน์จากการช่วยเหลือเหล่านี้

End of Document

